

Tu felix Austria

“Tu felix Austria, nube’, es va dir durant molts segles: tu, Àustria feliç, ves fent matrimonis. De Polònia a Portugal, de Nàpols a Dinamarca: van anar fent matrimonis, i decidint els destins d’un continent sencer.”

S embla que en aquest any del Senyor de 1996 s’hauria de celebrar el mil·lenari del naixement del nom d’Àustria, i sembla també que als interessats, vull dir als austríacs, la celebració els deixa passablement freds. Vist des d’ací, la fredor no resulta del tot comprensible, sobretot si tenim en compte les fabuloses dimensions del nom nascut fa mil anys, i si recordem que altres commemoracions molt més fràgils reben en qualsevol lloc immenses partides dels pressuposts públics i són objecte de fires i festes sense límits. Però els austríacs són com són. Tampoc el mil·lenari de Catalunya, si és que va existir, no es pot dir que va ser una gran festa, amb exposició universal i tot. I també comprenc que els valencians, començant pel seu govern, no tingueren cap interès, fa pocs anys, a celebrar condignament els set segles i mig del seu naixement acreditat, tot i que tal forma de naixement —un regne nou, gent nova, noves lleis i un nom estrenat— fóra un fenomen únic en la història d’Europa. En aquest país/països tenim costum de pensar que són poca cosa en el concert dels pobles i dels noms, què hi farem. Però el nom d’Àustria és una altra cosa. Aparegué l’any 996 en una donació de l’emperador Otó III a un bisbe d’unes terres a l’est de Viena, més o menys, dins de les marques de l’est de l’imperi, i després va ser nom d’un comtat, d’un ducat, i d’un imperi com la fantasia humana n’ha coneguts pocs. En el document del mil·lenari hi ha escrit el nom *Ostarrichi*, que més endavant va ser *Osterreich* i la Casa d’Àustria, que és tant com dir l’espai de poder més important d’Europa durant mitja dotzena de segles.

És clar que la Casa d’Àustria vol dir els Habsburg, i que els Habsburg venien de la part d’Alsàcia (el seu primer castell, construït per un bisbe d’Estrasburg cap a l’any 1000, encara es conserva, i sembla un mas fortificat), i “només” a finals del segle XIII van unir el seu nom al ducat d’Àustria i a l’imperi. Però quina unió! Més de set segles de casaments gloriosos, i tota la història europea: fins a Sarajevo, a la mort del *Kronprinz* a mans d’un pro-serbi de Bòsnia, la I Guerra Mundial, el final del Francesc Josep —el de Sissi

emperatriu— i el final d’una època i de moltes èpoques. *Tu felix Austria, nube*, es va dir durant molts segles: tu, Àustria feliç, ves fent matrimonis. De Polònia a Portugal, de Nàpols a Dinamarca: van anar fent matrimonis, i decidint els destins d’un continent sencer. Diu el pare Batllori que recomanava als futurs historiadors: si vostès volen saber on es feia i es desfeia la política hispànica dels segles XVI i XVII, vagen als arxius austríacs. Aquest reis d’ací eren sobretot membres dels Àustria, i com a tals funcionaven. Amèrica eren les colònies, però Europa era la política, les finances i les guerres: cosa de la família, interessos de Viena. Després vingueren els Borbons de França, i no està clar que alguna vegada els reis d’Espanya hagen tingut una política pròpia. Un imperi que depenia dels interessos familiars d’un altre imperi. Amb l’avantatge que va durar més, i ha arribat fins al nostre temps. Ha arribat fins a Mozart i Haydn, fins a Beethoven i Schubert, fins als vals, fins a Kafka, Mahler, Freud, i totes les escoles vieneses de la lingüística, la música, l’arquitectura i algunes altres arts i ciències. I l’època daurada dels austríacs va ser realment daurada: pintada d’or, coberta de fullola d’or. Llavors es van inventar aquell acrònim tan horrible, AEIOU, que vol dir: “*Austriae est imperare orbi universo*”, i també “*Austria erit in orbe ultima*”. O siga, que és propi d’Àustria manar en l’univers sencer, i que Àustria viurà quan no hi quede ningú. No és poca cosa, com a inflor i vanitat: més que els espanyols i els francesos, més que ningú.

I llavors va Thomas Bernhard i escriu, per exemple: “A Viena, on la manca de consideració i el desvergonyiment envers els pensadors i envers els artistes ha estat sempre enorme, i que és una ciutat que pot ser qualificada com el més gran cementeri de la fantasia i de les idees, en la qual s’han migrat i s’han consumit i han estat anihilats mil vegades més genis dels que efectivament s’hi han manifestat...” Etcètera. Escriure això és, també, la grandesa dels austríacs. O que la gent de Viena, ara mateix, quan els pregunten pel mil·lenari, poden perfectament respondre: “Das ist mir Wurst”. Que és la seua manera de dir que els importa un rave.